

12 lipca - Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej

12 lipca przypada Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. Święto to zostało ustanowione przez Sejm RP w 2017 roku w hołdzie mieszkańcom polskich wsi, za ich heroiczne poświęcenie w czasie II wojny światowej. Ma ono przypominać o patriotyzmie ludzi wsi, którzy pomagali oddziałom partyzanckim, walczyli w nich, zaopatrywali w żywność walczące oddziały i mieszkańców miast, a także wspomagali żołnierzy niezlomnych.

Data tego święta nawiązuje do dnia 12 lipca 1943 r., gdy niemieccy okupanci rozpoczęli pacyfikację wsi Michniów w woj. świętokrzyskim. Mieszkańcy tej miejscowości za pomoc niesioną partyzantom zostali w ciągu dwóch dni w okrutny sposób wymordowani, a miejscowość została spalona. Datę tych wydarzeń uznano za symboliczny dzień pamięci mieszkańców polskich wsi.

Hitlerowskie mordy w Rajsku i Krasowo-Częstkach

Przykład losów Michniowa pokazuje jako bardzo ogromne ofiary poniosła polska wieś podczas II wojny światowej. Ich mieszkańcy byli rozstrzeliwani, wyrzucani z domostw, pozbawiani dobytku, wywożeni do obozów koncentracyjnych, sowieckich łagrów i na przymusowe roboty.

Również w województwie podlaskim mamy wiele tragicznych przykładów martyrologii polskiej wsi z lat II wojny światowej. 16 czerwca 1942 r. została dokonana pacyfikacja wsi Rajsk w powiecie bielskim. Rozstrzelano wówczas wszystkich 149 mężczyzn powyżej 16 roku życia oraz te kobiety, których mężowie i synowie byli nieobecni w domach, a całą wieś spalono.

Rok później – 12 lipca 1943 r., hitlerowscy oprawcy zamordowali 257 osób, w większości kobiety i dzieci, we wsi Krasowo-Częstki w powiecie wysokomazowieckim, a samą miejscowość po doszczętnym ograbieniu również unicestwiono.

Patriotyczna postawa mieszkańców wsi

W obydwu przypadkach powodem tych okrutnych represji był odwet za straty poniesione przez Niemców w starciach z oddziałami partyzanckimi. Mimo stosowania tej zbrodniczej formy odpowiedzialności zbiorowej, polska wieś wykazywała się przez cały okres wojny w zdecydowanej większości patriotyczną postawą.

Jej mieszkańcy wchodził w skład wielu ugrupowań konspiracyjnych. Wieś żywiła także miasta i oddziały partyzanckie, udzieliła schronienia Polakom wysiedlonym ze swoich siedzib przez okupanta, przechowywała ukrywających się Żydów. Za tą patriotyczną postawę zapłaciła ogromną cenę.

oprac.: Jerzy Górko

